

Excerpta De
Ecclesiasticum Officium
Secundum
Ordinem Fratrum Predicatorum
In Hoc Volumine
Per Quatuordecim Libros
Distinctum Hoc Ordine Continetur

Humberti de Romanis

1259

Index	ii
Index	ii
INCIPIT	iii
Divine Office Responsories	iii
Ordinarium	1
Incipit Ordinarium	1
De Pulsationibus	1
De Quo Officium Sit Agendum	1
De Prostrationibus Dimittendis	1
De Responsorio in Primis Vesperis Dominice	1
De Oratione Dominicali	1
De Matutinis Dominice	1
De Divisione Hystorie Dominicalis per Ebdomadam	2
Ubi Adventus Domini Celebrandus Sit	2
Adventus Domini usque ad Epiphanie Domini	2
Epiphanie Domini usque ad Septuagesimam	2
Commune Sanctorum	3
De Festis in Communi	3
De Concomitantia Festivitatem	3
De Translatione Festivitatem	4
Kalendarium Sanctorum	5
Januarius	5
Februarius	6
Breviarium	17
Rubricæ	17
De Quo Officium Sit Agendum	17
De Responsorio in Primis Vesperis Dominice	17
De Oratione Dominicali	17
De Omelia Dominicali Quando Legenda vel Transferenda vel Officio Dimittenda Sit . .	17
De Divisione Hystorie Dominicalis per Ferias	18
Ubi Adventus Domini Celebrandus Sit	18
Proprium de Tempore	18
Dominica Prima in Adventu Domini Sabbato Precedenti	18

Divine Office Responsories

Here is a sample responsory.

R. This is the main responsory verse * with a second part. **V.** This is the versicle. with. Gloria. with.
We can refer to the first responsory using its label. For example, see the responsory iii.

Incipit Ordinarium

De Pulsationibus

QUANDO fratres debent ad Divinum Officium convenire, duo fiant. Cum autem una hora immediate post aliam est dicenda, ad secundam horam non fiat signum, preterquam ad Vesperas in quadragesima, ad quas semper faciendum est signum sive post Nonam immediate, sive Missa mediante dicantur. Ad Laudes vero post matutinas, et ad gratias post comestionem, nullo tempore pulsetur. Ad Missam vero semper est faciendum signum, similiter et ad horam que dicitur immediate post Missam, nisi quando dicta Missa post Primam, Tercia continuatur Misse. Tunc enim non est signum pro Tercia faciendum.

De Quo Officium Sit Agendum

NOTANDUM quod per totum annum Officium tam diei quam noctis ad Horas, faciendum est de Tempore, nisi in festis Sanctorum, et per Octavas et in Octavis eorum, et nisi in Sabbatis quando de Beata Virgine agitur in conventu. Quando igitur de Tempore fuerit faciendum, omnibus Dominicis extra Tempus Paschale, faciende sunt novem lectiones in Matutinis. In profestis autem diebus per totum annum fiant tantum tres, nisi in Triduo ante Pascha. Tempus autem Paschale vocatur Missa de vigilia Pasche, et deinceps usque ad primas Vesperas Trinitatis exclusive.

De Prostrationibus Dimittendis

IN omni Sabbato ante Dominicam prostrationes dimittantur in Nona, preterquam in Quadragesima. In Vesperis vero Sabbati et deinceps usque ad Completorium Dominice inclusive, per totum annum nulle fiunt prostrationes ad Horas. Sic autem de Dominica est agendum.

De Responsorio in Primis Vesperis Dominice

OMNI tempore quando hystoria dominicalis in sua prima Dominica inchoatur, respon-

sorium dicendum est in primis Vesperis, et ab uno. Quando vero propter aliquod impedimentum Dominica non habet primas Vesperas, vel hystoria dominicalis non cantatur in Dominica in qua primo debuit inchoari: responsum in Vesperis de cetero non dicatur.

De Oratione Dominicali

NOTANDUM est quod oratio Dominicalis semper dicenda est in Sabbato precedenti ad Vesperas, et in ipsa Dominica ad omnes Horas tam diei quam noctis quando de Dominica agitur, preterquam in Prima et in Completorio. Et hoc sciendum quod ubicumque in Ordinario vel in Collectario dicitur lex oratio dicitur *talis vel talis, hec vel illa oratio dicatur ad Horas*, nunquam intelligitur de Prima neque de Completorio nisi specialiter exprimatur. Dicenda est etiam oratio Dominicalis per ferias sequentis ebdomade usque ad Vesperas Sabbati exclusive, ad omnes Horas tam diei quam noctis quando de Tempore agitur, nisi in ieiuniis Quatuor Temporum Adventus, et in quarta feria Cinerum et deinceps usque ad Dominicam in Albis exclusive, et nisi in tribus diebus Rogationum, et nisi in ebdomada Pentecostes, et nisi due aut plures orationes Dominicales infra ebdomadam sint dicende. Quando vero due vel plures orationes infra unam ebdomadam dicende fuerint, postquam una infra ebdomadam fuerint, postquam una infra ebdomadam fuerit incepta, dicatur quando de Tempore agitur usque dum alia inchoetur: et sic deinceps si plures dicende fuerint. Ille autem orationes que infra ebdomadam inchoantur, semper sunt in Laudibus inchoande. Hoc etiam sciendum quod oratio que dicitur ad Laudes, semper dicenda est ad Tertiam et Sextam et Nonam, nisi in ieiuniis Quatuor Temporum Adventus, et in duobus diebus Rogationum. Dicitur etiam ad Vesperas quando agitur de eodem de quo in Laudibus, nisi per ferias in Quadragesima, et in duobus diebus Rogationum.

De Matutinis Dominice

OMNIBUS Dominicis quando de simplici Dominica agitur, invitatorium a duobus can-

tetur, singula responsoria a singulis fratribus in matutinis dicantur. In omni autem Dominica nisi festum vel Octava dies festi habentis Octavam impediatur tres ultime lectiones de expositione Evangelium Dominicali legantur, preterquam in vigilia Natali Domini quando in Dominica evenierit. Tunc enim omelia dominicalis omittitur illo anno. Et nisi quando aliquam vigilia habens propriam omeliam in Dominica evenierit. Tunc enim tres ultime lectiones erunt de omelia vigilie, et omelia Dominicali in aliquam feriam transfereatur, preterquam in vigilia Sancti Andree quando in Dominica evenierit. Tunc enim omelia dominicalis legenda est, et omelia de vigilia illo anno penitus dimittenda. Quando vero propter aliquod impedimentum Dominicalis omelia non legitur in Dominica, semper infra ebdomadam suam in aliqua feria est legenda, nisi quando festum sancti Silvestri in Dominica evenierit, et quando festum Beati Petrus Martyris, vel Apostolorum Philippi et Iacobi, vel Sancte Crucis, vel Corone Domini, in Dominica ante Ascensionem evenierint. Tunc enim omelia dominicalis dimittitur illo anno. Dimittuntur etiam due ultime omelie dominicales que sunt post *Domine ne in ira*, quando inter octavas Epyphanie et Septuagesimam non sunt ferie vacantes in quibus possint legi. Similiter et omelia Evangelii *Loquente Ihesu* dimittitur quando tantum viginti due septimane fuerint inter *Deus omnium* et Adventum, si in vicesima secunda septimana non fuerint tot ferie vacantes, quod omnia Evangelia legi possint. *Te Deum* dicatur omnibus Dominicis preterquam in Adventu, et in Septuagesima et deinceps usque ad Pascha exclusive, nisi quando festum Purificationis in Septuagesima vel Sexagesima vel Quinquagesima evenierit. Psalmi *Dominus regnavit decorum*, *Jubilate*, *Deus deus* canticum *Benedicite*, et psalmi *Laudate dominum de celis*, dicantur in laudibus omnibus diebus Dominicis preterquam in Septuagesima et deinceps usque ad Pascha exclusive, nisi festum Purificationis in Septuagesima vel Sexagesima vel Quinquagesima evenierit.

De Divisione Hystorie Dominicalis per Ebdomadam

SCIENDUM quod per totum annum responsoria de hystoria dominicali per ebdomadam quando de Tempore agitur, hoc ordine sunt dicenda. Videlicet in secunda et quinta feria tria prima, in tertia et sexta feria tria media, in quarta feria et Sabbato tria ultima. Et hoc observandum est nisi aliter sint signata. Quando autem festum aliquod infra ebdomadam celebratur, nihilominus ordo predictus in reliquis feriis observetur.

Ubi Adventus Domini Celebrandus Sit

ADVENTUS Domini semper celebrari debet in Dominica que vicinior est diei Sancti Andree sive precedat sive sequatur, vel in ipso die Sancti Andree quando in Dominica evenierit. Omnia que ad Horas tam diei quam noctis per totum Adventum dicenda sunt, que in Ordinario vel in Antiphonario non sunt notata, dicenda sunt secundum quod in Dominica *Domine ne in ira* et in eius feriis sunt signata.

NOTANDUM quod hystoria *Domine ne in ira*, debet cantari in diebus Dominicis usque ad Septuagesimam exclusive, responsoria vero ferialia in festivitates impediunt omnibus diebus infra ebdomadam sunt cantanda usque ad Septuagesimam, preterquam in Sabbatis in quibus de Beata Virgine est agendum. Providendum tamen quod quando primum Sabbatum quod est post Octavam Epyphanie, fuerit omnino vacans ita quod non sit in eo festum trium lectionem vel maius, tunc in ipso Sabbato fiat Officium feriale, et cantentur responsoria que pro Sabbato sunt signata. Hoc autem contingit quando eumque Octava Epyphanie est in Dominica, nisi Septuagesima fuerit in prima Dominica immediate, videlicet in festo Fabiani et Sebastiani, quia tunc festum predictorum martyrum est in Sabbato celebrandum. Alias vero nunquam contingit. Considerandum est autem diligenter utum inter Octavam Epyphanie et Septuagesimam tot sint dies Domini quod sunt Dominicalia Officia et orationes, ut in ipsis dicantur. Si vero non sint tot dies Domini, dicantur per ferias, tali quidem die si fieri potest in quo nulla sit festivitas. Quod si necessi-

tas coegerit ut in illa die dicatur Officium Dominicale in qua festum trium lectionum occurrerit, memoria tantum fiat de festo. Ad Matutinum autem omelia, et antiphona ad *Benedictus* et ad *Magnificat* et Missa in die, de Dominica erunt. Quando vero inter Octavam Epyphanie et Septuagesimam nulla est Dominica vacans in qua possit cantari hystoria *Domine ne in ira* tunc responsoria de Psalmis que per ferias notata sunt, vel etiam Officium de festis trium lectionum, sunt intermittenda, et hystoria *Domine ne in ira* per ferias cantetur. Propter orationes autem et Evangelia que post duo officia posita sunt, non debet intermittere festum trium lectionum, nec in Sabbato Officium de Beata Virgine Sceindum igitur quod si Septuagesima evenierit decimo quinto kalendas Februarii scilicet in festo Prisce, tunc in quarta feria precedenti que est immediate post Octavam Epyphanie, hoc est in die Felicis, legendum est omelia de nuptiis, et cantanda sunt tria ultima responsoria de hystoria Dominicali, et sequenti die, scilicet in festo Mauri quod erit quinta feria legende sunt tres prime lectiones de Paulo ad Romanos, et cantanda tria prima responsoria hystorie Dominicalis. In sexta vero feria, scilicet in die Marcelli legenda est omelia *Cum descendisset* et cantanda sunt tria media responsoria hystorie predictae. In Sabbato autem hoc est in die Antonii, fiet de Beata Virgine. Quando vero Septuagesima evenierit decimo quarto kalendas Februarii, tunc in tertia feria precedenti que erit immediate post Octavam Epiphannie, hoc est in die Felicis, legantur tres prime lectiones de Paulo, et cantentur tria media responsoria hystorie Dominicalis. In quarta autem feria sequenti hoc est in die Marui, legatur omelia de nuptiis, et cantentur tria ultima responsoria hystorie Dominicalis. In quinta vero feria hoc est in die Marcelli, legatur omelia *Cum descendisset* et cantentur tria prima responsoria hystorie predictae. In sexta feria fiat festum Antonii. In Sabbato vero fiat de Beata Virgine. Quando autem Septuagesima evenierit decimo tertio kalendas Februarii, tunc in secunda feria precedenti que erit immediate post Octavam Epyphanie, legantur prime tres lectiones de epistola Pauli ad Romanos, et cantentur tria prima responsoria hystorie Dominicalis. In tertia feria fiat festum Mauri. In quarta feria hoc est in die

Marcelli, legatur omelia de nuptiis, et cantentur tria ultima responsoria hystorie Dominicalis. In quinta feria fiat festum Antonii. In sexta vero feria hoc est in die Prisce, legatur omelia *Cum descendisset* et cantentur tria media responsoria hystorie predictae. In Sabbato fiet festum Fabiam et Sebastiani.

De Festis in Comuni

IN quacumque die festum simplex vel maius occurrerit, in ea celebrabitur, preterquam in Dominicis Adventus, et preterquam in Septuagesima et Dominics sequentibus usque ad Ramos inclusive, et preterquam in die Cinerum, et preterquam in feria secunda post Ramos et deinceps usque ad Dominicam in Albis inclusive, et preterquam in die Ascensionis et in Octava eius, et in vigilia Pentecostes et deinceps usque ad festum Trinitatis inclusive. Excipitur festum Purificationis quod nunquam transfertur, et festum Annuntiationis, de quo fiat sicut infra in rubrica *De Translatione Festivitatum* notatum est. Festum etiam trium lectionum fiat in quacumque die occurrerit, nisi in Dominica, vel nisi festum simplex vel maius in eo fuerit celebrandum, et nisi quando hystoria *Domine ne in ira* propter brevitatem temporis inter Octavas Epiphannie et Septuagesima, in festo trium lectionem fuerit cantanda, et nisi in quarta feria Cinerum et deinceps usque ad Octavas Pasche inclusive, et nisi in prima die Rogationum, et deinceps usque ad Octavas Ascensionis inclusive, et in vigilia Pentecostes et deinceps usque ad *De omnium* inclusive, et nisi in Sabbatis quando de Beata Virgine agitur in conventu, et in ieiuniis Quatuor Temporum Septembris.

De Concomitantia Festivitatem

SI festum simplex vel maius post festum totum duplex immediate evenierit, primum festum scilicet totum duplex, in suo die habebit totas Vesperas, et de festo sequenti memoria tantum fiat. Excipitur festum Beati Patri Martyris, et festum Translationis Beati Dominici, quando aliquod eorum in vigilia Ascensionis occurrerit, quia tunc secundas Vesperas non habebit. Si vero festum totum duplex in crastino festi simplicis vel semidu-

plicis aut duplicis occurrerit celebrandum, festum totum duplex in primis Vesperis a principio inchoabitur, et de festo illius diei memoria tantum fiet. Si autem festum semiduplex occurrerit post festum semiduplex vel simplex, in die primi festi in Vesperis psalmi de ipso primo festo erunt, antiphona vero super psalmos, et capitulum et que sequuntur erunt de festo sequenti, et de festo illius diei fiet memoria. Quando vero festum simplex post festum semiduplex evenerit, festum semiduplex habebit in die suo totas Vesperas, et de festo simplici sequenti memoria tantum fiet. Quando autem unum festum simplex post aliud simplex evenerit, primum festum in die suo habebit in Vesperis antiphonam et psalmos. Capitulum vero et que sequuntur de sequenti festo erunt, et memoria fiet de primo festo. Quod de festo simplici et semiduplici supradictum est: intelligendum est quando primum festum habuit primas Vesperas. Si enim propter aliquod impedimentum festum semiduplex vel simplex non habuisset primas Vesperas, habere debet secundas, nisi festum duplex vel totum duplex sequatur. Si festum simplex vel maius in quocumque Sabbato fuerit celebrandum, habebit festum in ipso Sabbato totas Vesperas, etiam si Dominica secundas Vesperas non habeat, nisi in Sabbatis Adventus, et in Sabbato ante Septuagesimam et deinceps in Sabbatis usque ad Pascha, in quibus festum simplex vel semiduplex, in Vesperis habebit psalmos et antiphonam, a capitulo vero inchoabitur de Dominica, et memoria postea de festo fiet. Festum vero duplex vel totum duplex omni tempore habebit totas Vesperas, et de Dominica sequenti memoria tantum fiet. Quando autem festum simplex post Dominicam occurrerit, psalmi et antiphone de Dominica erunt, capitulum et que sequuntur de festo. Si vero semiduplex vel duplex fuerit, psalmi de Dominica erunt, antiphona vero super psalmos et capitulum et que sequuntur, de festo sequenti erunt. Festum vero totum duplex a principio inchoabitur, et habebit totas Vesperas, fit de Dominica fiet memoria. Sciendum autem quod Dominica infra octavam in omnibus censetur sicut festum simplex, nisi quantum ad primas vespas, quando festum aliquod simplex infra octavas in Sabbato evenerit.

De Translatione Festivitatem

SI festum simplex vel maius in aliqua Dominica Adventus evenerint, vel in Dominica Septuagesime et deinceps in aliqua Dominica usque ad Ramos exclusive, in secundam feriam transferatur, excepto festo Purificationis quod non transfertur, et festo Sanctorum Fabiani et Sebastiani, quod in precedenti Sabbato celebrandum est, et festo Sancte Agnetis, quod in crastinum Sancti Vincentii transferatur, si aliquod ipsorum in Dominica Septuagesime evenerit. Quodcumque autem festum simplex vel maius in die Cinerum occurrerit, in precedenti tertia feria celebretur. Quando vero festum simplex vel supra in Dominica de Ramis Palmarum vel deinceps usque ad octavam Pasche inclusive evenerit, si simplex fuerit, illo anno nichil de eo fiat nisi memoria in Dominica et in secunda et tertia feria in utrisque Vesperis et in Laudibus, et in quarta feria in Laudibus. Semiduplex autem et maius in ebdomadam post octavam Pasche transferatur, pretor festum Annuntiationis, quod si certo die generaliter ab omnibus fuerit in Patria celebrandum: celebretur etiam a fratribus ipso die, alioquin sicut dictum est de aliis transferatur. Festivitates vero que in predictam ebdomadam transferentur, celebrentur per ferias vacantes ipsius septimane, eo ordine quo fuerint intermissee. Ita tamen quod si festum a quo nisi trium fuerit lectionum, aliqua die predictae ebdomade occurrerit, in sua die celebretur, nec propter aliud festum extra suam diem transferatur. Quodlibet autem festum quod in secunda feria et deinceps per hanc ebdomadam fuerit celebrandum habebit primas Vesperas, et in secundis fiet de eo memoria, si aliud immediate fuerit celebrandum, nisi sit totum duplex, quod habebit etiam secundis Vesperas, in quibus fiet tantum memoria de festo celebrando post ipsum immediate. Festum vero sequens post totum duplex habebit secundas Vesperas, et sic deinceps si plura successive et immediate occurrerint celebranda. Quod si festum simplex vel maius in die Ascensionis vel in Octava eius evenerit in sequentem sextam feriam transferatur. Si vero in vigilia Pentecostes: in precedenti sexta feria celebretur. Si autem in die Pentecostes vel deinceps usque ad festum Trinitatis inclusive festum

semiduplex vel maius occurrerit, transferatur in sequentem feria post festum Trinitatis. Quod si simplex fuerit, illo anno nichil de eo fiat.

De Festo Trium Lectionum

SCIENDUM quod de festo trium lectionum nichil fit in Cena Domini et deinceps usque ad Dominicam in Albis inclusive, et in die Pentecostes et deinceps usque ad diem Trinitatis inclusive. Item quandocumque festum totum duplex in die festi trium lectionum fuerit celebrandum. Omnibus autem diebus Dominicis, et quando tempus ita breve fuerit inter Octavas Epyphanie et Septuagesimam quod in feriis intervenientibus oportet cantari hystoriam *Domine ne ira* et in quarta feria Cinerum et deinceps usque ad quartam feriam post Ramos inclusive, et in tribus diebus Rogationum, et infra octavas Ascensionis et in Octava, et in vigilia Pentecostes, et infra octavas Trinitatis, et infra octavas dedicationis et in octava die, tantum fit memoria de festo trium lectionum in Vesperas et in Laudibus, nisi quando in predictis temporibus festum totum duplex in die festi trium lectionum fuerit celebrandum. Fit etiam tantum memoria de festo trium lectionum in Sabbatis quando de Beata Virgine agitur in conventu, et in ieiuniis quatuor temporum Septembris, et quando festum semiduplex propter translationem in die ipsius fuerit celebrandum. Quando vero festum trium lectionum in crastino Dominice vel festi simplicis aut semiduplicis debuerit celebrari, in primis Vesperis fiet tantum de ipso memoria, et sequenti die officium de Officium de ipso erit in Matutinis et Laudibus et Horis diei, ad Nonam autem semper terminatur. Si autem in crastino totius duplicis celebrari debuerit, in precedenti die nichil fiet de eo, sed sequenti die Officium de ipso agatur ut predictum est. Quando vero in crastino ferie vacantis occurrerit, in Vesperis precedentibus ad capitulum inchoetur. Sic autem fiat, ad Matutinum invitorium sic est notatum ab uno dicatur. Antiphona una super novem psalmos de festo. Versiculus ante lectiones et tria responsoria dicantur secundum feriam de hystoria que cantaretur si festum haberet novem lectionem extra tempus paschale, excepto festo praxedis, in quo semper dicantur tria ul-

tima responsoria. Tempore vero Paschali dicantur tantum tres psalmi cum antiphona de festo Paschalis temporis. Versiculus vero secundum ordinem nocturni. Tria responsoria sicut in festo simplici Paschalis temporis. Oratio sicut est notata. Cetera fiant sicut in festo simplici excepto quod non dicatur *Te Deum*, et prima antiphona Laudum sola dicitur in Laudibus super psalmos. Prostrationes autem non fiant quamdiu de eo agitur, similiter nec post gratiarum actiones quando in diebus ieiuniorum evenerit, et nunquam transferatur.

De Festo Simplici

FESTUM simplex subscripto modo celebretur, nisi maius festum precedens impediatur. In primis Vesperis antiphone et psalmi secundam feriam qui dicerentur si de feria ageretur, vel psalmis de festo si precesserit, vel de Octavis quando infra Octavas evenerit, cum antiphona de festo precedenti vel de Octavis, capitulum vero et que sequuntur de festo erunt. Responsorium in Vesperis non cantetur. Invitorium a duobus dicatur. Novem lectiones fiant extra tempus Paschale. In tempore vero Paschali, tantum tres. Singula responsoria in Matutinis a singulis fratribus cantentur. Responsoria Horarum ab uno dicantur. *Te Deum* cantetur nisi a Septuagesima usque Pascha, et nisi in festo Innocentum, quando extra Dominicam fuerit. In Laudibus dicantur hi psalmi scilicet *Dominus regnavit decorem*, *Jubilate II*, *Deus deus* canticum *Benedicite*, psalmis *Laudate Dominum de celis* cum quinque antiphonis. Que etiam dicantur ad Horas diei suo ordine quarta pretermissa. Et hoc generaliter observetur scilicet quod quandocumque antiphone Laudum ad Horas dicauntur, quarta intermittatur, sive de tempore sive de sanctis agatur. Prima vero earum in festo simplici dicatur in secundis Vesperis super psalmos, preterquam in festis que a Natali Domini usque ad Octavas Epyphanie occurrerint.

De Festo Semiduplici

IN festo semiduplici in primis Vesperis, una tantum antiphona dicatur de ipso festo super psalmos, psalmi feriales, vel de festo si pre-

cesserit, vel de Octavis si infra Octavas evenierit. Responsorium in primis Vesperis, et Tertium et Sextum et Nonum in Matutinis, a duobus cantentur. Cetera omnia fiant sicut in festo simplici super notatum est.

De Festo Duplici

IN festis duplicibus et totus duplicibus, Prior faciat Officium. Et sciendum quod quodcumque in ordinario dicitur Prior faciat hoc vel illud, vel Priori fiat hoc vel illud, intelligendum est solum quando ipse facit Officium. Quod si aliud facit Officium loco eius, quicquid de Priore dicitur, de illo qui facit Officium intelligatur, preterquam in absolutione fratris qui fuerit inungendus. In omni festo duplici in primis Vesperis, una tantum antiphona de ipso festo super psalmos dicatur, et psalmis sicut in semiduplicibus, nisi in festo Circumcisionis. Officium in utrisque Vesperis, et in Matutinis et in Laudibus et in Missa, in dextro choro inchoetur, in quibus Horis cantor et succentor in medio chori stare debent, et chorum pariter regere. Omnis psalmus in predictis Horis et canticum *Benedicite* singulariter unusquisque in suo choro incipiat, ymnos vero et canticum *Magnificat* et *Te Deum* et canticum *Benedictus* ambo simul incipiant. Quando thurificandi sunt, stent in medio chori similiter. In predictis etiam Horis, antiphona a superioribus post Prelatum quando ipse facit Officium, inchoentur. Responsorium in primis Vesperis cantetur a quatuor quibus iniunctum fuerit a cantore, Cantor Priori antiphonam super *Magnificat* et super *Benedictus* ante canticum deferat et postea referat. Quicumque vero facit Officium in Horis predictis stet in dextro choro in suo ordine quousque vadit ad induendum capam sericam. In aliis autem Horis non transferatur chorus. Incepta antiphona ad *Magnificat* in utrisque Vesperis et ad *Benedictus* in Laudibus thurificetur altrare secundum modum qui in rubrica *De Thurificatione* notatur est. Versiculi et responsoria Horarum a duobus dicantur. In Matutinis invitorium quatuor incipiant, et duo illorum qui primi in tabula notati fuerint soli totum primum versum psalmi *Venite* dicant, et alii secundum, videlicet *Quoniam Deus* et sic deinceps usque in finem. Finito *Gloria Patri* et dicto

seculorum amen a duobus tantum, et dicta resumptione a conventu, reincipiatur invitorium a quatuor. Singula responsoria in Matutinis a duobus cantentur preter ultimum quod a quatuor dici debet. Quando ille qui facit Officium lecturus est ultimam lectionem, de benedictionem qui primus est in dextro choro. In secundis Vesperis dicantur psalmi sub una antiphona nisi in festo Circumcisionis. Cetera fiant sicut in festo simplici est notatum, excepto quod in Completorio et in Prima preces non dicantur, sed in Completorio dicta antiphona post *Nunc dimittis* et in Prima dicto *Confiteor*, statim subiungatur *Dominus vobiscum* et Oratio.

De Festo Toto Duplici

FESTUM totum duplex fiat in die Pasche et duobus sequentibus: In Ascensione Domini, In die Pentecostes et duobus sequentibus, In festo Trinitatis, In die Consecrationis Ecclesie et in Anniversario eiusdem, In festo Patroni Ecclesie Nostre, et in ceteris que in Calendario sunt notata. In omnibus autem festivitatibus totis duplicibus ad primas Vesperas dicantur hi psalmi scilicet *Laudate Pueri*, *Laudate Dominum Omnes Gentes*, *Lauda anima*, *Laudate Dominum Quoniam Bonus*, *Lauda Iherusalem*, nisi in festo sancti Stephani et sancti Iohannis et Epyphanie et nisi in festo Pasche et duobus diebus sequentibus, et nisi in festo Pentecostes et duobus diebus sequentibus, et nisi in festo Translationis Beati Dominici quando post Ascensionem immediate celebratur. Quando responsum cantatur in Vesperis, cantetur a quatuor, antiphona ad *Magnificat* et ad *Benedictus* tota cantetur ante canticum inceptionem *Te Deum* in Matutinis omni tempore dicatur. Responsoria Horarum cum *Alleluia* dicantur, nisi in Completorio Sabbati ante Septuagesimam et deinceps usque ad Pascha. Versiculi vero nunquam dicantur cum *Alleluia*, nisi in tempore Paschali. Cetera omnia fiant sicut supra in festo duplici est notatum, preterquam in die Natali et sancti Stephani et sancti Iohannis et Epyphanie in quibus in secundis Vesperis dicuntur quinque antiphone super psalmos, et preterquam in festo Annuntiationis in quo quando in Quadragesima evenierit responsum *In Pace* dicetur ab uno, et

quod feria secunda et tertia post Pascha et Pentecosten, una tantum antiphona dicitur in Laudibus super psalmos.

Januarius

habet dies. xxxi. luna. xxx.

Aureus numer.		Kal.		
iii	A		1	Circumcisio domini. duplex.
	b	iiii	2	Oct. Sancti Stephani.
xj	c	iii	3	Oct. Sancti Johannis. Incipit Quartus Embolismus.
	d	ii	4	Oct. Sanctorum Innocentium.
xix	e	Nonis	5	
viii	f	viii	6	Epiphania Domini. totum duplex.
	g	vii	7	Claves. lxx.
xvi	A	vi	8	
v	b	v	9	
	c	iiii	10	Pauli Heremite. memoria.
xiii	d	iii	11	
ii	e	ii.	12	
	f	Idibus.	13	Oct. Epiphanie. simplex. Hylarii et Remigii. memoria.
x	g	xix	14	Felicis presbiteri et confessoris. iii. lect.
	A	xviii	15	Mauri abbatis. iii. lect.
xviii	b	xvii	16	Marcelli pape et martyris. iii. lect.
vii	c	xvi	17	Anthonii abbatis. iii. lect.
	d	xv	18	Prisce virginis et martyris. iii. lect. Sol in aquario. Initium lxx.
xv	e	xiv	19	
iiii	f	xiii	20	Fabiani et Sebastiani martyres. simplex.
	g	xii	21	Agnetis virginis et martyris. simplex.
xii	A	xj	22	Vincentii martyris. semiduplex.
j	b	x	23	Emerentiane virginis et martyris. memoria.
	c	ix	24	
ix	d	viii	25	Conversio sancti Pauli. semiduplex.
	e	vii	26	
xvii	f	vi	27	Juliani episcopi et confessoris. memoria.
vi	g	v	28	Agnetis secundo. iii. lect. Claves xl.
	A	iiii	29	
xiv	b	iii	30	
iii	c	ii	31	

Hore noctis. xvj. Diei. viii.

Februarius

habet dies. xxviii. luna. xxix.

Aureus numer.				
	d	Kal.	1	Ignatii episcopi et martyr. memoria. Finis. iiii. embolismi.
xj	e	iiii	2	Purificatio sancte Marie virginis. totum duplex.
xix	f	iii	3	
viii	g	ii	4	
	A	Nonis	5	Agathæ virginis & martyris. sex capparum.
xvi	b	viii	6	
v	c	vii	7	Dorotheæ virginis & martyris. sex capparum.
	d	vi	8	
xiii	e	v	9	
ii	f	iiii	10	
	g	iii	11	
x	A	ii	12	Eulaliæ virginis Barchinonensis. novem lectionum.
	b	Idibus.	13	
xviii	c	xvi	14	Kalendas Martii.
vii	d	xv	15	Sol in piscibus.
	e	xiv	16	
xv	f	xiii	17	
iiii	g	xii	18	
	A	xj	19	
xii	b	x	20	
j	c	ix	21	
	d	viii	22	Cathedra Sancti Petri. sex capparum.
ix	e	vii	23	
	f	vi	24	MATHLÆ Apostoli. sex capparum.
xvii	g	v	25	
vi	A	iiii	26	
	b	iii	27	
xvi	c	ii	28	

Locus bissexti in anno bissextili quacumque die evenit Festum sancti Mathiæ in tali ieiunetur Vigilia eius, & in sequenti die celebretur, & servetur Festum; et si Sabbato evenit, ipso Sabbato celebretur et ieiunetur Vigilia eius, et servetur in sequenti die Dominico.

MARTIUS.

HABET DIES 31. LUNA 30. NOX HABET HORAS 12.
dies vero 12.

Aureus numer.		Kal.		
iii	d		1	
	e	vi	2	
xj	f	v	3	Hemeterii & Celedonii martyrum. quatuor capparum.
	g	iiii	4	
xix	A	iii	5	
viii	b	ii	6	
	c	Nonis	7	
xvi	d	viii	8	
v	e	vii	9	
	f	vi	10	
xiii	g		11	
ii	A	iv.	12	
	b	iii	13	
x	c	ii	14	
	d	Idibus.	15	
xviii	e	xvii	16	Kalendas Aprilis.
vii	f	xvi	17	
	g	xv	18	
xv	A	xiv	19	
iiii	b	xiii	20	
	c	xii	21	
xii	d	xj	22	
j	e	x	23	
	f	ix	24	
ix	g	viii	25	
	A	vii	26	
xvii	b	vi	27	
vi	c	v	28	
	d	iiii	29	
xiv	e	iii	30	
iii	f	ii	31	

APRILIS.

HABET DIES 30. LUNA 29. NOX HABET HORAS 10.
dies vero 14.

Aureus numer.			
	g	Kal.	1
xj	A	iiii	2
	b	iii	3
xix	c	ii	4
viii	d	Nonis	5
xvi	e	viii	6
v	f	vii	7
	g	vi	8
xiii	A	v	9
ii	b	iiii	10
	c	iii	11
x	d	ii	12
	e	Idibus.	13
xviii	f	xviii	14
vii	g	xvii	15
	A	xvi	16
xv	b	xv	17
iiii	c	xiv	18
	d	xiii	19
xii	e	xii	20
j	f	xj	21
	g	x	22
ix	A	ix	23
	b	viii	24
xvii	c	vii	25
vi	d	vi	26
	e	v	27
xiv	f	iiii	28
iii	g	iii	29
	A	ii	30

Kalendas Maii.

Sanctæ Engratiæ, vel decem & octo martyrum.

MAJUS.

HABET DIES 31. LUNA 30. NOX HABET HORAS 8.
dies vero 16.

Aureus numer.				
xj	b	Kal.	1	Torquati & comitum eius Episcoporum. novem lectionum.
	c	vi	2	Felicis Diaconi Hispalensis. novem lectionum.
xix	d	v	3	Inventio sanctæ Crucis. sex capparum.
viii	e	iiii	4	
	f	iii	5	
xvi	g	ii	6	
v	A	Nonis	7	
	b	viii	8	
xiii	c	vii	9	
ii	d	vi	10	
	e	v	11	
x	f	iiii	12	
	g	iii	13	
xviii	A	ii	14	
vii	b	Idibus.	15	
	c	xvii	16	Kalendas Junii.
xv	d	xvi	17	
iiii	e	xv	18	
	f	xiv	19	
xii	g	xiii	20	Sanctorum Cyriaci & Paulæ martyrum.
j	A	xii	21	
	b	xj	22	
ix	c	x	23	
	d	ix	24	
xvii	e	viii	25	
vi	f	vii	26	
	g	vi	27	
xiv	A	v	28	
iii	b	iiii	29	
	c	iii	30	
xj	d	ii	31	

JUNIUS.

HABET DIES 30. LUNA 29. NOX HABET HORAS 6.
dies vero 18.

Aureus numer.				
	e	Kal.	1	
xix	f	iiii	2	
viii	g	iii	3	
xvi	A	ii	4	
v	b	Nonis	5	
	c	viii	6	
xiii	d	vii	7	
ii	e	vi	8	
	f	v	9	
x	g	iiii	10	
	A	iii	11	
xviii	b	ii	12	
vii	c	Idibus.	13	
	d	xviii	14	Kalendas Julii.
xv	e	xvii	15	
iiii	f	xvi	16	
	g	xv	17	Adriani atque Nataliae. novem lectionum.
xii	A	xiv	18	
j	b	xiii	19	Gervasii & Protasii martyrum. novem lectionum.
	c	xii	20	
ix	d	xj	21	
	e	x	22	
xvii	f	ix	23	Dominica pro adventu Sancti Joannis Baptistae.
vi	g	viii	24	Nativitas sancti Joannis Baptistae. sex capparum.
	A	vii	25	
xiv	b	vi	26	
iii	c	v	27	Sancti Zoili martyris.
	d	iiii	28	
xj	e	iii	29	Apostolorum Petri & Pauli. sex capparum.
	f	ii	30	

JULIUS.

HABET DIES 31. LUNA 30. NOX HABET HORAS 8.
dies vero 16.

Aureus numer.				
xix	g	Kal.	1	
viii	A	vi	2	
	b	v	3	
xvi	c	iiii	4	
v	d	iii	5	
	e	ii	6	
xiii	f	Nonis	7	
ii	g	viii	8	
	A	vii	9	
x	b	vi	10	
	c	v	11	
xviii	d	iiii	12	Sanctæ Martianæ Virginis. novem lectionum.
vii	e	iii	13	
	f	ii	14	
xv	g	Idibus.	15	
iiii	A	xvii	16	Kal. Augusti. Justæ & Rufinæ virginum & martyrum. quatuor capparum.
	b	xvi	17	
xii	c	xv	18	
j	d	xiv	19	
	e	xiii	20	
ix	f	xii	21	Sperati vel comitum eius. novem lectionum.
	g	xj	22	
xvii	A	x	23	
vi	b	ix	24	Christinæ virginis & martyris. novem lectionum.
	c	viii	25	Christophori & comitum eius martyrum. novem lectionum.
xiv	d	vii	26	
iii	e	vi	27	
	f	v	28	
xj	g	iiii	29	
xix	A	iii	30	Sancti Cucufati martyris.
	b	ii	31	

AUGUSTUS.

HABET DIES 31. LUNA 30. NOX HABET HORAS 10.
dies vero 14.

Aureus numer.		Kal.		
viii	c		1	Felicis martyris. novem lectionum.
xvi	d	iiii	2	
v	e	iii	3	
	f	ii	4	
xiii	g	Nonis	5	
ii	A	viii	6	Sanctorum Justi & Pastoris martyrum.
	b	vii	7	
x	c	vi	8	
	d	v	9	
xviii	e	iiii	10	Sancti Laurentii martyris. sex capparum.
vii	f	iii	11	
	g	ii	12	
xv	A	Idibus.	13	Hyppolyti Martyris. quatuor capparum.
iiii	b	xix	14	Kalendas Septembris.
	c	xviii	15	ASSUMPTIO SANCTÆ MARLÆ. sex capparum.
xii	d	xvii	16	
j	e	xvi	17	
	f	xv	18	
ix	g	xiv	19	
	A	xiii	20	
xvii	b	xii	21	
vi	c	xi	22	
	d	x	23	
xiv	e	ix	24	Bartholomæi Apostoli. sex capparum.
iii	f	viii	25	Genesii martyris. novem lectionum.
	g	vii	26	Gerontii Episcopi. novem lectionum.
xj	A	vi	27	
xix	b	v	28	Augustini Episcopi & Doctores. sex capparum.
	c	iiii	29	
viii	d	iii	30	
	e	ii	31	

SEPTEMBER.

HABET DIES 30. LUNA 29. NOX HABET HORAS 12.
dies vero 12.

Aureus numer.		Kal.		
xvi	f		1	
v	g	iiii	2	
	A	iii	3	
xiii	b	ii	4	
ii	c	Nonis	5	
	d	viii	6	
x	e	vii	7	
	f	vi	8	
xviii	g	v	9	
vii	A	iiii	10	Officium ieiuniorum Kalendarum Septembrium ante festum Sancti Cypriani observatur his tribus diebus.
	b	iii	11	
xv	c	ii	12	
iiii	d	Idibus.	13	Kalendas Octobris. Cypriani. novem lectionum.
	e	xviii	14	
xii	f	xvii	15	Euphemiæ virginis & martyris. novem lectionum.
j	g	xvi	16	
	A	xv	17	
ix	b	xiv	18	
	c	xiii	19	
xvii	d	xii	20	Matthæi Apostoli. sex capparum.
vi	e	xj	21	
	f	x	22	
xiv	g	ix	23	Decollatio Sancti Joannis Baptistæ. sex capparum.
iii	A	viii	24	
	b	vii	25	
xj	c	vi	26	
xix	d	v	27	
	e	iiii	28	Michaelis Archangeli. sex capparum.
viii	f	iii	29	Hieronymi Presbyteri & Confessoris. sex capparum.
	g	ii	30	

OCTOBER.

HABET DIES 31. LUNA 30. NOX HABET HORAS 14.
dies vero 10.

Aureus numer.				
xvi	A	Kal.	1	Sanctorum Verissimi, Maximæ, & Juliæ martyrum.
v	b	vi	2	
xiii	c	v	3	
ii	d	iiii	4	
	e	iii	5	
x	f	ii	6	
	g	Nonis	7	
xviii	A	viii	8	
vii	b	vii	9	
	c	vi	10	
xv	d	v	11	
iiii	e	iiii	12	
	f	iii	13	Sanctorum Fausti, Januarii & Martialis martyrum.
xii	g	ii	14	
j	A	Idibus.	15	
	b	xvii	16	Kalendas Novembris.
ix	c	xvi	17	Sanctorum Cosmæ & Damiani martyrum.
	d	xv	18	Luæ Evangelistæ. sex capparum.
xvii	e	xiv	19	
vi	f	xiii	20	
	g	xii	21	
xiv	A	xj	22	
iii	b	x	23	Servandi & Germani martyri. novem lectionum.
	c	ix	24	
xj	d	viii	25	
xix	e	vii	26	
	f	vi	27	Vincentii & Sabinæ & Chrystetæ martyrum. sex capparum.
viii	g	v	28	Apostolorum Simonis & Judæ. sex capparum.
	A	iiii	29	
xii	b	iii	30	Sancti Marcelli martyris.
v	c	ii	31	

NOVEMBER.

HABET DIES 30. LUNA 29. NOX HABET HORAS 10.
dies vero 14.

Aureus numer.				
	d	Kal.	1	
xiii	e	iiii	2	
ii	f	iii	3	
	g	ii	4	
x	A	Nonis	5	
	b	viii	6	
xviii	c	vii	7	Officium ieiuniorum Kalendarum Novembreium ante festum Sancti Martini observatur his tribus diebus.
vii	d	vi	8	
	e	v	9	
xv	f	iiii	10	
iiii	g	iii	11	Martini Episcopi & Confessoris. sex capparum.
	A	ii	12	Æmiliani Abbatis. novem lectionum.
xii	b	Idibus.	13	
j	c	xviii	14	Kalendar Decembris.
	d	xvii	15	
ix	e	xvi	16	
	f	xv	17	Aciscli & Victoriæ martyrum. novem lectionum.
xvii	g	xiv	18	Sancti Romani martyris.
vi	A	xiii	19	Sancti Crispini Episcopi & Confessoris. novem lectionum.
	b	xii	20	
xiv	c	xj	21	
iii	d	x	22	Cæciliæ virginis & martyris. sex capparum.
	e	ix	23	Clementis Papæ & martyris. sex capparum.
xj	f	viii	24	
xix	g	vii	25	
	A	vi	26	
viii	b	v	27	
	c	iiii	28	
xvi	d	iii	29	Saturnini martyris. sex capparum.
v	e	ii	30	Sancti Andreæ Apostoli. sex capparum.

DECEMBER.

HABET DIES 31. LUNA 30. NOX HABET HORAS 16.
dies vero 8.

Aureus numer.				
xiii	f	Kal.	1	
ii	g	iiii	2	
	A	iii	3	
x	b	ii	4	Barbaræ virginis & martyris. sex capparum.
	c	Nonis	5	
xviii	d	viii	6	Sancti Nicolai Episcopi & martyris. sex capparum.
vii	e	vii	7	
	f	vi	8	
xv	g	v	9	Leocadiæ virginis. sex capparum.
iiii	A	iiii	10	Eulaliæ virginis. sex capparum.
	b	iii	11	
xii	c	ii	12	Eugeniæ virginis & martyris.
j	d	Idibus.	13	
	e	xix	14	Kalendas Januarii. Justi & Abundi martyrum. novem lectionum.
ix	f	xviii	15	
	g	xvii	16	
xvii	A	xvi	17	
vi	b	xv	18	ANNUNTIATIO SANCTÆ MARLÆ VIRGINIS. sex capparum.
	c	xiv	19	
xiv	d	xiii	20	
iii	e	xii	21	Thomæ Apostoli. sex capparum.
	f	xj	22	
xj	g	x	23	
xix	A	ix	24	
	b	viii	25	Nativitas Domini nostri Jesu Christi. sex capparum.
viii	c	vii	26	Stephani martyris. sex capparum.
	d	vi	27	Joannis Apostoli & Evangelistæ. sex capparum.
xvi	e	v	28	Sanctorum Innocentum. sex capparum.
v	f	iiii	29	Jacobi Fratris Domini. sex capparum.
	g	iii	30	Jacobi Fratris Apostoli & Evangelistæ. sex capparum.
xiii	A	ii	31	Columbæ virginis. novem lectionum.

De Quo Officium Sit Agendum

NOTANDUM quod per totum annum Officium tam diei quam noctis ad Horas faciendum est de Tempore nisi in festis Sanctorum et per octavas et in octavis eorum et nisi in Sabbatis quando de Beata Virgine agitur in conventu. Quando igitur de Tempore fuerit faciendum: omnibus Dominicis extra Tempus Pascale faciende sunt novem lectiones in Matutinis. In profestis autem diebus per totum annum fiant tantum tres nisi in Triduo ante Pasca. Tempus autem Paschale vocatur missa de vigilia Pasche et deinceps usque ad primas Vesperas Trinitatis exclusive.

De Responsorio in Primis Vesperis Dominice

OMNI tempore quando hystoria dominicalis in sua prima Dominica inchoatur, responsum dicendum est in primis Vesperis. Quando vero propter aliquod impedimentum Dominica non habet primas Vesperas, vel hystoria dominicalis non cantatur in Dominica in qua primo debuit inchoari: responsum in Vesperis de cetero non dicatur.

De Oratione Dominicali

NOTANDUM est quod oratio Dominicalis semper dicenda est in Sabbato precedenti ad Vesperas, et in ipsa Dominica ad omnes Horas tam diei quam noctis quando de Dominica agitur, preterquam in Prima et in Completorio. Et hoc sciendum quod ubicumque dicitur lex oratio dicatur ad Horas nunquam intelligitur de Prima neque de Completorio nisi specialiter exprimatur. Dicenda est etiam oratio Dominicalis per ferias sequentis ebdomade usque ad Vesperas Sabbati exclusive ad omnes Horas tam diei quam noctis quando de Tempore agitur: nisi in ieiuniis Quatuor Temporum Adventus et in quarta feria Cinerum et deinceps usque ad Dominicam in Albis exclusive, et nisi in tribus diebus Rogationum, et nisi in ebdomada Pentecostes, et nisi due aut plures orationes Dominicales infra ebdomadam

sint dicende. Quando vero due vel plures orationes infra unam ebdomadam dicende fuerint, postquam una infra ebdomadam fuerit incepta, dicatur quando de Tempore agitur usque dum alia inchoetur: et sic deinceps si plures dicende fuerint. Ille autem orationes que infra ebdomadam inchoantur, semper sunt in Laudibus inchoande. Hoc etiam sciendum quod oratio que dicitur ad Laudes semper dicenda est ad Tertiam, Sextam et Nonam nisi in ieiuniis Quatuor Temporum Adventus et in duobus diebus Rogationum. Dicitur etiam ad Vesperas quando agitur de eodem de quo in Laudibus, nisi per ferias in Quadragesima et in duobus diebus Rogationum.

De Omelia Dominicali Quando Legenda vel Transferenda vel Officio Dimittenda Sit

IN omni Dominica, nisi festum vel octava dies festi habentis octavam impediatur, tres ultime lectiones de expositione Evangelii dominicalis legantur preterquam in vigilia Natalis Domini, quando in Dominica evenit, tunc enim omelia dominicalis omittitur illo anno. Et nisi quando aliqua vigilia habens propriam omeliam in Dominica evenit. Tunc enim tres ultime lectiones erunt de omelia vigilie et omelia dominicalis in aliquam feriam transferetur, preterquam in vigilia Sancti Andree, quando in Dominica evenit. Tunc enim omelia dominicalis legenda est, et omelia de vigilia illo anno penitus dimittenda. Quando vero propter aliquod impedimentum dominicalis omelia non legitur in Dominica, semper infra ebdomadam suam in aliqua feria est legenda, nisi quando festum Sancti Silvestri in Dominica evenit, et quando festum Beati Petri Martyris, vel Apostolorum Philippi et Iacobi vel Sancte Crucis vel Corone Domini, in Dominica ante Ascensionem evenit. Tunc enim omelia dominicalis dimittitur illo anno. Dimittuntur etiam due ultime omelie dominicales que sunt post *Domine ne in ira*, quando inter octavas Epiphanie et Septuagesimam non sunt ferie vacantes in quibus possint legi. Similiter et omelia Evangelii *Loquente Ihesu* dimittitur quando tantum viginti due septimane fuerint inter *Deus om-*

nium et Adventum, si in vicesima secunda septimana non fuerint tot ferie vacantes, quod omnia Evangelia legi possint. *Te Deum* dicatur omnibus Dominicis, preterquam in Adventu et in Septuagesima et deinceps usque ad Pascha exclusive, nisi quando festum Purificationis in Septuagesima vel Sexagesima vel Quinquagesima evenierit.

De Divisione Hystorie Dominicalis per Ferias

SCIENDUM quod per totum annum responsoria de hystoria dominicali per ebdomadam, quando de Tempore agitur hoc ordine sunt dicenda. Videlicet in secunda et quinta feria, tria prima. In tertia et sexta feria tria media. In quarta feria et Sabbato, tria ultima, et hoc observandum est nisi aliter sint signata. Quando autem festum aliquod infra ebdomadam celebratur, nihilominus ordo predictus in reliquis feriis observetur.

Ubi Adventus Domini Celebrandus Sit

ADVENTUS Domini semper celebrari debet in Dominica que vicinior est diei Sancti Andree, sive precedat sive sequatur, vel in ipso die Sancti Andree quando in Dominica evenierit. Omnia que ad Horas tam diei quam noctis per totum Adventum dicenda sunt, que in Breviario non sunt notata, dicenda sunt secundum quod in Dominica *Domine ne in ira* et in eius feriis sunt signata.

Dominica Prima in Adventu Domini Sabbato Precedenti

Ad Vesperas Ant. Benedictus. *Psalmi.* Superpsalmos. *Cetere ad ceteros. Capitulum.*

ECCE die veniunt dicit dominus et suscitabo David germen iustum, et regnabit rex et sapiens erit, et faciet iudicium et iustitiam in terra.

℟. Missus est. *Ymnus.*

CONDITOR alme syderum, eterna lux credentium, Christe redemptor omnium, exaudi preces supplicum.

Qui condolens interitu mortis perire seculum, salvasti mundum languidum, donans reis remedium.

Vergente mundi vespere uti sponsus de thalamo, egressus honestissima virginis matris clausula.

Cuius forti potentie genu curvantur omnia, celestia terrestria fatentur nutu subdita.

Te deprecamur Agyie venture iudex seculi conserva nos in tempore hostis a telo perfidi.

Laus honor virtus gloria Deo Patri et Filio, Sancto simul Paraclito in sempiterna secula. Amen.

℣. Rorate celi desuper et nubes pluant iustum.

℟. Aperiat terra et germinet salvatorem.

Ad Magnificat Ant. Ecce nomen domini venite de longinquo, et claritas eius replet orbem terrarum.

Oratio.

EXCITA quesumus domine potentiam tuam et veni, ut ab imminentibus peccatorum nostrorum periculis te mereamur protegente eripi, te liberante salvari. Qui vivis.

Ad Matutinis Invitat. Ecce venit rex * Occurramus obviam salvatori nostro. *Ymnus.*

VERBUM supernum prodiens a patre olim exiens, qui natus orbi subvenis cursu declivi temporis.

Illumina nunc pectora tuoque amore concrema, audito ut preconio sint pulsa tandem lubrica.

Iudexque cum post aderis rimari facta pectoris reddens vicem per abditis iustisque regnum per bonis.